

Asia: VN/33714/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta ympäristöministeriön asetukseksi alueidenkäytön tietojen pysyvistä yksilöivistä tunnuksista

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomionne luonnoksesta ympäristöministeriön asetukseksi alueidenkäytön tietojen pysyvistä yksilöivistä tunnuksista.

Vantaan kaupunki katsoo, että asetusluonnoksella ei toteutuessaan olisi merkittäviä vaikutuksia kaupungin nykyisiin toimintatapoihin. Kaupunki tunnistaa tarpeen yksilöiville tunnuksille uutta valtakunnallista Ryhti-järjestelmää rakennettaessa, mutta toteaa samalla, että esitetty juoksevaan numerointiin perustuva, erittäin yksinkertainen yksilöintitapa ei ole Vantaan tarpeisiin riittävä. Tästä syystä kaupunki katsoo, että nyt esitetyllä mallilla se tulee jatkossa ylläpitämään Ryhtitunnuksien ohella omaa kaupunkikohtaista numerointijärjestelmäänsä asema- ja yleiskaavoituksessa, rakennuskielloissa sekä tonttijaoissa.

Kaupunkikohtainen numerointijärjestelmä antaa mahdollisuuden sisällyttää tunnukseen tarpeelliseksi katsottuja tietoja. Esimerkiksi Vantaalla asemakaavojen tämänhetkiset kuudesta numerosta ja kirjainlyhenteistä koostuvat tunnuksat kertovat suoraan, onko kyseessä uusi asemakaava vai asemakaavan muutos. Myös maanalaiset ja vaiheasemakaavat saavat tällä hetkellä Vantaalla omat, rakenteeltaan muista asemakaavoista poikkeavat tunnuksensa. Valtakunnallisessa järjestelmässä tarkasteltavaksi tulee lisäksi kysymys siitä, olisiko tunnuksen tarpeellista yksilöidä, mistä kaupungista on kyse. Asetusluonnoksen riittävyyden arviointia näiltä osin vaikeuttaa se, että perusteluissa ei ole tuotu esiin yksilöivän tunnuksen käyttötarkoitusta. Nyt esitetyllä mallilla ainoiksi tunnuksen käyttötarkoituksiksi ovat jäämässä tietojärjestelmän tarpeista lähtevä hankkeen yksilöinti satunnaisella numerokoodilla sekä eri päätöstyyppien (kaava, tonttijako, rakennusjärjestys, rakennusrajoitus) erottaminen toisistaan kirjainlyhenteellä.

Tonttijakojen osalta asetusluonnoksessa esitetään, että tunnus tonttijaolle annettaisiin vain, kun on kyse erillisestä sitovasta tonttijaosta, ei kaavan yhteydessä määrätystä tonttijaosta. Vantaalla on tunnistettu tarve ylläpitää sellaista tonttijakoaineistoa, jossa ovat huomioituina sekä erilliset että kaavan yhteydessä tulleet tonttijaot. Kaupunki aikoo jatkaa kuvattua laisen aineiston ylläpitämistä ja

yksilöivien, kaupunkikohtaisten tunnusten antamista myös asemakaavan yhteydessä tuleville tonttijaoille.

Asetusluonnoksen perusteluissa ei ole esitetty arviota siitä, kuinka kauan juoksevaan numerointiin perustuva tunnusjärjestelmä voisi olla käytössä. Esityksessä ei ole otettu kantaa siihen, nollautuuko numerointi esim. vuosittain. Mikäli numeroinnin on tarkoitus olla juokseva ilman nollautumista, ainutkertaiset tunnuksot loppuvat ennemmin tai myöhemmin. Asetusvalmistelussa olisi hyvä tiedostaa tämä ja arvioida tätä taustaa vasten numerointijärjestelmän riittävyttä.

Vantaan kaupungilla ei ole käsitystä tarvittavien tunnusten määrästä valtakunnallisella tasolla. Vantaalla tonttijakojen vuosittaiset määrät ovat olleet viime vuosina 100–200 kappaleen välillä ja asemakaavoja on hyväksytty vuosittain noin 20–30 kappaletta. Valmistelussa olevien asemakaavojen määrä Vantaalla on kuitenkin huomattavasti suurempi, arviolta noin 150 kpl. Asemakaavaprosessit kestävät tyypillisesti vuosia, ja rajallisten henkilöstöresurssien vuoksi kaupungilla on tarve ohjelmoida hankkeita vuosiksi eteenpäin.

Asetuksen perusteella jää epäselväksi, missä vaiheessa pysyvä yksilöivä tunnus annetaan kullekin kaavahankkeelle. Laissa rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä todetaan (6 §), että tunnus annetaan, kun tiedot toimitetaan ensimmäistä kertaa rakennetun ympäristön tietojärjestelmään. Asetusta valmisteltaessa olisi hyvä huomioida, että kuntien tulkinnot kaavan vireilletulon ajankohdasta suhteessa prosessiin saattavat vaihdella. Vantaan kaupunki esittää, että pysyvän tunnuksen haku kaava-asioissa sidottaisiin osallistumis- ja arviointisuunnitelman julkaisuun, eli viimeistään tässä vaiheessa Ryhti-tunnus olisi haettava. Samalla on kuitenkin tärkeää turvata kuntien mahdollisuus viedä kaavoja järjestelmään vasta ehdotusvaiheessa. Vantaalla on ollut esimerkiksi tilanteita, joissa asemakaava ei etene osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisena päätöksentekoon saakka, vaan se jaetaan ehdotusvaiheessa pienempiin osiin, jotka etenevät päätöksentekoon itsenäisinä asemakaavoina. Mikäli järjestelmä tällaisissa tilanteissa pakottaisi aloittamaan asemakaavaprosessin uudelleen alusta, lisäisi se tarpeetonta byrokratiaa eikä siten tukisi uudistuksen keskeistä tavoitetta alueidenkäytön prosessien sujuvoittamisesta.

Muut mahdolliset huomionne.

-

Nummi Katariina
Vantaan kaupunki - Kaupunkiympäristön toimiala, apulaiskaupunginjohtaja
Tero Anttila